

het werk van den Antwerpschen drukker Willem Silvius. Hij vermeldt daar aan het slot onder eenige door dezen zonder jaartal gedrukte werken een uitgave van Den wtersten wille van Lowijs Porquin, verschenen s. l. (dus zonder plaatsnaam!) „Anvers, bij Dierck Mullem”, in 4°, met civilité-letter gedrukt, waarvan hij dan nog verklaart dat het zeer zeldzaam is, van het eind der 16e eeuw en „sorti des presess de W. Silvius”. Waarop deze laatste bewering berust kunnen wij niet nagaan. Dat „Anvers” als plaats van uitgave door den schrijver hier is toegevoegd schijnt reeds uit zijn eigen opgave te volgen. Inderdaad vonden wij een exemplaar van dit vaak gedrukte stichtelijke rederijkerswerkje, dat uit de civilité-letter is gezet en op den titel letterlijk de vermelding draagt „Bij Dierck Mullem”, zonder plaats en zonder jaar (beneden nr. 19). De stelling van Mullems werkzaamheid te Antwerpen kan hiermee voorloopig wel als ongestaafd ter zijde worden gelegd.

In 1573 dan vinden wij „Dirck Mullem bouckprinter” te Rotterdam vermeld; hij levert dan zes matten (Gemeente-archief, Rekening burgem. I, 145). Uit dienzelfden tijd of kort daarna dateeren ook een aantal drukken, die tezamen de eerste periode van zijn werkzaamheid uitmaken, loopende van omstreeks 1573 tot 1583. Tot deze periode reken ik tien werkjes, waarvan er zes een jaartal van uitgave dragen. Kenmerkend voor deze jaren is dat hij zijn naam spelt *Dierick Mullem* en nooit een nader adres opgeeft; ook de plaatsnaam Rotterdam ontbreekt op enkele.

Voorop vermelden wij een tweetal werkjes, die niet nader te dateeren zijn:

1. *Thomas de Kempis, Navolghinghe Christi van nieuws in Nederl. sprake overgheset*, waarvan Ledeboer een exemplaar bezat (Catalogus van de verkooping zijner boeken, Leiden, Brill, Oct. 1888, nr. 833) maar dat ik niet heb gezien¹⁾.

2. *Catechismus, ofte onderwijsinghe in de Christelijcke Leere, ghelijck die in Kercken ende Schoolen der Cheur-Vor-*

1) Voor een volledige bibliografische beschrijving van alle hier te noemen werken zij verwezen naar een bijdrage in „Het Boek”.